

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: ირანისტიკა / Persian Studies

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრი / Bachelor of Arts in Persian Studies

სწავლების ენა: ქართული

პროგრამის ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი ლილი ჟორჯოლიანი

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

პროგრამის მიზანი: თსუ ჰუმანიტარული ფაკულტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის მიმართულება მიმდინარე საბაკალავრო პროგრამით მოამზადებს ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრის აღმოსავლეთმცოდნე ირანისტის სპეციალობით. პროგრამის ფარგლებში ბაკალავრი აითვისებს ქართული ირანისტიკის ყველა ძირითად სამეცნიერო მიღწევას და მომზადდება ამ ტრადიციების გასაგრძელებლად. ქართველური სამყაროს ისტორიულად ღრმა კავშირები ჰქონდა ირანულ გარემოსთან, რაც განაპირობებს თავად პროგრამაში ქართულ–ირანული ურთიერთობებისთვის ყველა ძირითად სასპეციალიზაციო დისციპლინებში განსაკუთრებული ადგილის დათმობას ირანის ისტორიის, ირანულ ენათა სტრუქტურისა და ირანული ლიტერატურის ისტორიის კურსებთან ერთად.

სწავლის შედეგები:

ცოდნა და გაცნობიერება:

საგანმანათლებლო პროგრამა შესაძლებლობას აძლევს სტუდენტს შეიძინოს ცოდნა, გამოიმუშავოს შესაბამისი უნარები და მოახდინოს მათი დემონსტრირება შემდეგი მომართულებით:

- აღმოსავლეთმცოდნეობის, როგორც კომპლექსური მეცნიერების ძირითადი მიმართულებებისა და დარგების შესახებ საბაზისო ცოდნა; წარმოდგენა ზოგადად ირანისტიკასა და ამ სკოლის ტრადიციებზე საქართველოში, ასევე ირანისტიკის განვითარების მნიშვნელობაზე ქართველოლოგიისა და ქართული კულტურის ისტორიის კვლევისთვის.
- ირანულ ენათა სტრუქტურაში (ფონეტიკა-ფონოლოგია, მორფოლოგია, სინტაქსი), აგრეთვე ლექსიკოლოგიის ზოგად მახასიათებლებში გარკვევა, საერთო ნიშნების ცოდნა (აქცენტირება სპარსულ ენაზე). ლინგვისტური კომპარატივისტიკის დაწყებითი უნარების შეძენა.
- სპარსული ენის ფონოლოგიური, მორფოლოგიური და სინტაქსური სისტემების პრაქტიკული ფლობა; სპარსული ენის საბაზისო ლექსიკური მარაგის შეძენა; სპარსულად კითხვის, თარგმნის, აზრის გამოხატვის და მსჯელობის უნარი. ელემენტარული ლინგვისტური ანალიზის ჩვევების გამომუშავება.
- სპარსული ლიტერატურის ისტორიის ზოგადი კურსის ათვისება ისლამამდელი ძვ. და საშუალო ირანული ენობრივი ეპოქის ძეგლებიდან მოყოლებული თანამედროვე სპარსული ლიტერატურის ჩათვლით. სპარსული ფოლკლორის ჟანრული კლასიფიკაცია და ფოლკლორული ნიმუშების გაცნობა. ფოლკლორისა და შუა საუკუნეების სპარსული ლიტერატურის ზოგად მახასიათებლებსა და თავისებურებებში გარკვევა; სპარსული ლიტერატურული ნიმუშების ორიგინალში კითხვა-თარგმნისა და მათ ენობრივ სირთულეებში გარკვევის

უნარ-ჩვევების გამომუშავება.

- თარგმანის თეორიის ზოგად პრინციპებზე წარმოდგენა. სპარსულიდან ქართულად და ქართულიდან სპარსულად წერილობითი და ზეპირი თარგმანის სპეციფიკაში გარკვევა, სხვადასხვა სფეროში სათარჯიმნო პრაქტიკისთვის მომზადება.
- სპარსულ-ქართული კონტაქტების ძირითად ასპექტთა (პოლიტიკური ფონი, კულტურული ურთიერთგაცვლა, ენობრივი ნასესხობანი და სხვ.) გაცნობა, ასევე სპარსული კულტურის ქართულ კულტურაზე ზეგავლენის შესახებ საბაზისო ცოდნა.
- ენათა ინტერფერენციის პრობლემებზე და ლექსიკური სესხების პროცესებზე ზოგადი წარმოდგენა; ქართულში სპარსიზმების დამკვიდრების შესახებ ძირითადი ინფორმაცია; ქართულში სპარსული ლექსიკური ნასესხობების ფონეტიკური და სემანტიკური ტრანსფორმაციების შესახებ საბაზისო ცოდნა, მათი თვისებრივი მაჩვენებლების გამოყოფა. ეტიმოლოგიური კვლევის მეთოდებზე ზოგადი წარმოდგენა.
- ლიტერატურული კონტაქტების გენეზისისა და განვითარების ზოგადი ისტორიის საბაზისო ცოდნა. შუა საუკუნეების სპარსულ-ქართული და ქართულ-სპარსული ლიტერატურული ურთიერთობების შესახებ წარმოდგენის შექმნა, კერძოდ, სპარსული ლიტერატურის ძეგლთა ქართული თარგმანების და მათი მიზანძვების ციკლის გაცნობა.
- ირანის ძველი, შუა საუკუნეების, ახალი და უახლესი ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა; სპარსული ისტორიოგრაფიის საბაზისო ცოდნა; ირანის როლის გააზრება ახლო აღმოსავლეთისა და ზოგადად მსოფლიო ისტორიის კონტექსტში. ირანის გეოპოლიტიკური მნიშვნელობის გაცნობიერება; თანამედროვე ირანულ აღმოსავლეთში მიმდინარე სოციალ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ პროცესებზე წარმოდგენა.
- ისლამის როგორც რელიგიის და სოციალური ინსტიტუტის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა. ისლამში რელიგიურ ვალდებულებებისა და თეოლოგიური დოქტრინების, შუა საუკუნეების და თანამედროვე ისლამის ისტორიის საბაზისო ცოდნა. ზოგადი წარმოდგენა ისლამური სახელმწიფოს კონცეფციასა და ისლამურ მოძრაობებზე.
- ირან-საქართველოსა და სამხრეთ კავკასიის ისტორიული ურთიერთობების საბაზისო ცოდნა; ისლამური ფაქტორის გათვალისწინება ამ ურთიერთობებში; საქართველოს შესახებ სპარსული წყაროების (ისტორიული, გეოგრაფიული ხასიათის) გაცნობა.

პრაქტიკული უნარები

- სპარსული ენის პრაქტიკული გამოყენება მთელი რიგი წერილობითი კორესპოდენციისა და ზეპირმეტყველების მიზნებისათვის, საუბრის წარმართვის უნარ-ჩვევები.
- სპარსულ ენაზე სხვადასხვა ტიპის ტექსტების მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუქციის უნარი.

- საბიბლიოთეკო ფონდებზე მუშაობის, სხვადასხვა ტიპის ტექსტების რედაქტირების, რეფერირების, კომენტირებისა და ანოტირების უნარი.
- სათარჯიმნო ბიუროების ტიპიური დოკუმენტაციის და საქმიანი ქაღალდების სპარსულიდან ქართულად და პირუკუ თარგმნის უნარი; საქმიანი საუბრების სპარსულიდან ქართულად და პირუკუ სათარჯიმნო პრაქტიკის უნარ-ჩვევები.
- პროფესიულ სფეროებში ადაპტაციის უნარი. კონკრეტული, ვიწროდარგობლივი მონაცემების გააზრება როგორც ლინგვისტური, ისე ლიტერატურის თეორიისა და ისტორიულ-კულტუროლოგიური მონაცემების კონტექსტში.
- ლინგვისტური, ლიტერატურული და ისტორიული პროცესების ელემენტარული შეფასებისა და ანალიზის უნარი. ისტორიული ფაქტებისა და მოვლენების განზოგადებისა და ისტორიულ კონტექსტში განხილვის უნარი.

ტრანსფერული უნარები

- კოგნიტური და მეთოდოლოგიური უნარები: სინთეზი და ანალიზი
- დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარების პირობებში ინფორმაციის ეფექტურად მოპოვების უნარი როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან, მათ შორის ინტერნეტის გამოყენებით, ასევე ამ ინფორმაციის დამუშავება და სინთეზი ინოვაციური მეთოდების გამოყენებით.
- დამოუკიდებელი ანალიტიკური უნარის გამომუშავება შესაბამის დარგობლივ სფეროში.
- სოციალური უნარები:
 - ჯგუფური მუშაობის, დისკუსიაში მონაწილეობის, პროფესიული კამათის უნარ-ჩვევები. ინტერპერსონალური ურთიერთობების ეთიკა.
- სისტემური უნარები
 - არგუმენტირების, კრიტიკული შეფასების, სათანადო წერილობითი დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი; სამუშაო დროის დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი. პრობლემის სინქრონიაში და დიაქრონიაში ხედვის უნარი; სისტემის (სტრუქტურის) შემადგენელი ცალკეული ელემენტების ურთიერთზეგავლენის გააზრების, სიტუაციაში ადაპტირების და დამოუკიდებელი მუშაობის უნარი.
- საკომუნიკაციო უნარები
 - დისკუსიაში პროფესიული ტერმინოლოგიის გამოყენებით მონაწილეობა; სემინარებზე და სარეფერატოდ მიცემული მასალის ლოგიკურად აწყობა, ჩამოყალიბება და მისაღები ფორმულირებით გადმოცემა.

დასაქმების სფეროები:

ბაკალავრი მზადდება აღმოსავლეთმცოდნეობის დარგში პედაგოგიური, კვლევითი, საინფორმაციო-ბიბლიოგრაფიული, სარეფერენტო, საარქივო-სამუზეუმო, მეთოდოლოგიური, სათარჯიმნო და მხატვრულ-კრიტიკული საქმიანობისთვის. ირანისტი ბაკალავრი მომზადებულია სხვადასხვა ტიპის სახელმწიფო დაწესებულებებში, გამომცემლობებში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სისტემებში, ბიბლიოთეკებში, არქივებსა და მუზეუმებში, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში, კერძო სექტორში ყველა იმ თანამდებობაზე სამუშაოდ, რომელიც გათვალისწინებულ იქნება ბაკალავრის ხარისხის მქონე სპეციალისტისათვის.

სწავლის გაგრძელების საშუალება:

ბაკალავრს ექნება მაგისტრატურაში სწავლის გაგრძელების საშუალება

ძირითადი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა:

ენის სწავლების სპეციფიკიდან გამომდინარე, სწავლების პირველი წლის II სემესტრი (სპეციალობის ენაში დასაგროვებელი 35 კრედიტის შესასრულებლად სტუდენტს 7 სემესტიანი ენის კურსის გავლა მოეთხოვება)

პროგრამის მოცულობა:

რვა სემესტრი – 240 კრედიტი: 1) ძირითადი პროგრამა - 120 კრედიტი; 2) დამატებითი პროგრამა – 60 კრედიტი; 3)საფაკულტეტო საგნები – 50 კრედიტი;

შეფასების ზოგადი წესი:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. გთავაზობთ ზოგად ჩარჩოს:

91 -100	ფრიადი, A
81-90	ძალიან კარგი, B
71-80	კარგი, C
61-70	დამაკმაყოფილებელი, D
51-60	საკმარისი, E
41-50	ვერ ჩააბარა, FX
0-40	ჩაიჭრა, F

პროგრამის განხორციელების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა:

ირანისტიკის საბაკალავრო პროგრამას უძღვებიან თსუ ირანისტიკისა და მახლობელი აღმოსავლეთის ისტორიის მიმართულების მაღალკვალიფიციური პროფესორ-მასწავლებლები მოწვეულ სპეციალისტებთან ერთად.

თსუ ჰუმანიტარული ფაკულტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის მიმართულებას ირანისტიკის საბაკალავრო პროგრამისათვის კარგი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა აქვს. კერძოდ:

შესანიშნავი ბიბლიოთეკა მრავალენოვანი სამეცნიერო და მხატვრული ლიტერატურის სოლიდური ფონდით. ბიბლიოთეკის ნაწილი შეძენილია ირანის საელჩოს მიერ, რომელიც ყოველწლიურად, სასწავლო პროცესის მოთხოვნილებების გათვალისწინებით, აგზავნის სახელმძღვანელოებსა და სამეცნიერო-პერიოდულ გამოცემებს; 2001 წლიდან იმდროინდელ ირანული ფილოლოგიის კათედრასთან ირანის საელჩოს მიერ გახსნილია “ირანის კაბინეტი”, რომელიც აღჭურვილია სწავლების ყოველგვარი აუდიო-ვიდეო საშუალებებით (მაგნიტოფონი, ვიდეომაგნიტოფონი, ტელევიზორი და სატელიტური ანტენა, აუდიო და ვიდეოკასეტები, პერსონალური კომპიუტერი, კომპაქტ-დისკები); თბილისში ირანის საელჩოს შუამდგომლობით შესაძლებელია სპეციალისტებისა და კოლეგების ირანიდან მოწვევა სპარსულ ენასა და ლიტერატურაში მოკლე სალექციო კურსის წასაკითხად (რისი პრეცედენტიც უკვე არსებობს).

დამატებითი (minor) პროგრამა

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: ირანისტიკა

სწავლების ენა: ქართული

პროგრამის ხელმძღვანელი: პროფესორი ლილი ჟორჟოლიანი

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

დამატებითი სპეციალობის ფარგლებში მოსმენილი საგნები აისახება დიპლომის დანართში, მაგრამ დამატებითი სპეციალობა სტუდენტს არ ანიჭებს კვალიფიკაციას და აკადემიურ ხარისხს.

პროგრამის მიზანი:

პროგრამის მიზანია, დამატებითი კომპეტენციები მიანიჭოს ბაკალავრს აღმოსავლეთმცოდნეობის, კერძოდ, ირანისტიკის დარგში, მისცეს მას სპარსული ენის საბაზო ცოდნა, შეასწავლოს ირანის ისტორია, დღევანდელი მდგომარეობა, კულტურა და რელიგია, წარმოდგენა შეუქმნას ქართულ–ირანულ ისტორიულ, ენობრივ, ლიტერატურულ და კულტურულ ურთიერთობებზე.

სწავლის შედეგები:

- აღმოსავლეთმცოდნეობის ძირითადი მიმართულებებისა და დარგების შესახებ საბაზისო ცოდნა; წარმოდგენა ზოგადად ირანისტიკასა და ამ სკოლის ტრადიციებზე საქართველოში.
- სპარსული ენის სისტემის პრაქტიკული ფლობა; სპარსული ენის საბაზისო ლექსიკური მარაგის შექმნა; სპარსულად კითხვის, თარგმნის, აზრის გამოხატვის და მსჯელობის უნარი.
- სპარსული ლიტერატურის ისტორიის ზოგადი კურსის ათვისება. სპარსული ფოლკლორისა და შუა საუკუნეების სპარსული ლიტერატურის ზოგად მახასიათებლებსა და თავისებურებებში გარკვევა.
- სპარსულიდან ქართულად და ქართულიდან სპარსულად წერილობითი და ზეპირი თარგმანის სპეციფიკაში გარკვევა, სხვადასხვა სფეროში სათარჯიმნო პრაქტიკისთვის მომზადება.
- სპარსულ-ქართული კონტაქტების ძირითად ასპექტთა გაცნობა, ასევე სპარსული კულტურის ქართულ კულტურაზე ზეგავლენის შესახებ საბაზისო ცოდნა.
- ქართულში სპარსიზმების დამკვიდრების შესახებ ძირითადი ინფორმაცია; ქართულში სპარსული ლექსიკური ნასესხობების შესახებ საბაზისო ცოდნა.
- შუა საუკუნეების სპარსულ-ქართული და ქართულ-სპარსული ლიტერატურული ურთიერთობების შესახებ წარმოდგენის შექმნა.
- ირანის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა; ირანის როლის გააზრება ახლო აღმოსავლეთისა და ზოგადად მსოფლიო ისტორიის კონტექსტში.
- ისლამის ზოგადი კურსის შესწავლა.
- ირან-საქართველოსა და სამხრეთ კავკასიის ისტორიული ურთიერთობების საბაზისო ცოდნა; ისლამური ფაქტორის გათვალისწინება ამ ურთიერთობებში;

საქართველოს შესახებ სპარსული წყაროების (ისტორიული, გეოგრაფიული ხასიათის) გაცნობა.

პრაქტიკული უნარები

- სპარსული ენის პრაქტიკული გამოყენება მთელი რიგი წერილობითი კორესპოდენციისა და ზეპირმეტყველების მიზნებისათვის, საუბრის წარმართვის უნარ-ჩვევები.
- სპარსულ ენაზე სხვადასხვა ტიპის ტექსტების მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუქციის უნარი.
- სათარჯიმნო ბიუროების ტიპური დოკუმენტაციის და საქმიანი ქაღალდების სპარსულიდან ქართულად და პირუკუ თარგმნის უნარი; სათარჯიმნო პრაქტიკის უნარ-ჩვევები.

ტრანსფერული უნარები

- კოგნიტური და მეთოდოლოგიური უნარები: სინთეზი და ანალიზი
- დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარების პირობებში ინფორმაციის ეფექტურად მოპოვების უნარი როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან, მათ შორის ინტერნეტის გამოყენებით, ასევე ამ ინფორმაციის დამუშავება და სინთეზი ინოვაციური მეთოდების გამოყენებით.
- სოციალური უნარები:
- ჯგუფური მუშაობის, დისკუსიაში მონაწილეობის, პროფესიული კამათის უნარ-ჩვევები. ინტერპერსონალური ურთიერთობების ეთიკა.
- სისტემური უნარები
- არგუმენტირების, კრიტიკული შეფასების, სათანადო წერილობითი დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი; სამუშაო დროის დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი. პრობლემის სინქრონიაში და დიაქრონიაში ხედვის უნარი; სიტუაციაში ადაპტირების და დამოუკიდებელი მუშაობის უნარი.
- საკომუნიკაციო უნარები
- დისკუსიაში მონაწილეობა; სემინარებზე და სარეფერატოდ მიცემული მასალის ლოგიკურად აწყობა, ჩამოყალიბება და მისაღები ფორმულირებით გადმოცემა.

დასაქმების სფეროები:

ბაკალავრს ირანისტიკის დამატებითი სპეციალობა შრომით ბაზარზე უფრო კონკურენტუნარიანს ხდის და დასაქმების სფეროს უფართოვებს საინფორმაციო-ბიბლიოგრაფიული, სარეფერენტო, საარქივო-სამუზეუმო, სათარჯიმნო და მხატვრულ-კრიტიკული საქმიანობისათვის. ბაკალავრი ირანისტიკის დამატებითი სპეციალობით მომზადებულია სხვადასხვა ტიპის სახელმწიფო დაწესებულებებში, გამომცემლობებში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სისტემებში, ბიბლიოთეკებში, არქივებსა და მუზეუმებში, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში, კერძო სექტორში ყველა იმ თანამდებობაზე სამუშაოდ, რომელიც გათვალისწინებულ იქნება ბაკალავრის ხარისხის მქონე სპეციალისტათვის.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. გათვალისწინებულია ზოგად ჩარჩოს:

91 -100	ფრიადი, A
81-90	ძალიან კარგი, B
71-80	კარგი, C
61-70	დამაკმაყოფილებელი, D
51-60	საკმარისი, E
41-50	ვერ ჩააბარა, FX
0-40	ჩაიჭრა, F

დამატებით სპეციალობაზე მიღების წინაპირობა: ირანისტიკის დამატებითი სპეციალობის ასაღებად სტუდენტს ძირითად სპეციალობად რომელიმე სხვა ენის პროგრამა არ უნდა ჰქონდეს არჩეული.

პროგრამის მოცულობა: დამატებითი სპეციალობის მოცულობა – 60 კრედიტი.

დამატებითი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა:

სტუდენტს შესაძლებლობა ეძლევა დამატებითი პროფესია აირჩიოს სწავლების მეოთხე სემესტრში (დამატებითი სპეციალობის ენაში დასაგროვებელი 20 კრედიტის შესასრულებლად სტუდენტს 4 სემესტრიანი ენის კურსის გავლა მოეთხოვება, ენის პირველი საფეხური კი ლუწ სემესტრებში ცხადდება).